

Sy-li spěwał,
Pilnje džělať,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

↳ Serbske njedželske kopjeno. ↳

Wudawa ho kóždu kóbotu w Smolerjez knihicziščežerni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedpřatu 40 pj. dostacž

5. njedžela po swjatej Trojizy.

Luk. 5, 1—11.

Jesuk stupi do kóžde a pschpowjeda Bože słowo. Wón stupi do kóžde nascheje zyrkwyje, duž chzemy ho tež trochu wot brjoha huncy, so bychmy tež teho zohnowanja džělonni byli kaž Pětr.

Chzesch=li zohnowaný bycz,

1. Wjecz ho na hłubinu!

2. Dži do hłubokojeze!

1. Jesuk wučzi lud s kóžde. To běšche jahorjenje, kotrež džěšche s wutrobny Ebóžnik a wutrobny jimasche. To někotra wutroba krapasche. Schimanowe wóczko ho wošebje blyščezi. To tón Anjes widži. Duž wón jeho wošebje wošnje. Wón drje wjedžešche, so je hłubjenu nóz měł. Esyče běchu prošne. Po-darmo džělacž je hórko. Swěrn hwoju pschikluschnoscz činič a tola nič dozpicz, to čžežke myšle čini. Jesuk pak wjedžešche: Schiman ho satraschiez njeda. Wón je we swojim smyšljenju hylny, smyžity. Duž k njemu rjeknje: Wjes ho na hłubinu! Wón wšchal wupraji, so žaneje nadžije nima, so mohł něšchto naložicz. Tola tón Anjes je jeho wutrobu hmal, tón jemu wysche steji.

Wjes ho na hłubinu wěry. „Anjeze, na tvoje słowo!“ Jeho słowo móže wschitko činič! Hodžina drje pschihódna njeje, njeje drje to po rybakowskim waschnju, ale „tvoje słowo“. Wjes ho na hłubinu pošluschnosčeze „Ja chzu“. Malowěrní drje praja: Ně, to je njemóžne. Ja hym słaby, sprózný. Pětr tu wyschschu wolu pschpowjawa. Hščeze junkrócz ho tam wjesu. Hščeze junkrócz hycze pschestrěja. Kaž džěczí pošluchaju tuczi hylni mužojo na teho Anjesa. Woni wschitko tennu Anjesej pschewostaja.

Duž tež zohnowanje njemuwostanje. Woni jeho we wutrobje kóbu wošnu.

Wly husto jahowaný ho na hłubinu wjescz! Wly pschi brjosh wostawany. Wly ho pschegara džeržimny na to swučene, na te stare folije. Ně, do přědka! Sdyž macze wěru, potom macze tež méz te štučowanju. Wšchtr waš wschitkich woła. Wly, kiž seze zřhu nóz džělaki a nič njenaložili, kiž wy žiwjenje sa prošne wobhladače, kiž ho wy wot Boha wopuščeženi čzujčeze, kiž ho nje-móžčeze do jeho puczow namakacz, kiž druhim jich čžeze sa-widžiče: Wšchtr waš woła. Dajeze hěbi to słowo do wutrobny hicz: Wjazy wěry! Wjazy štučowanja! Niz tak wjele roščězo-wanja a rospominanja! Jeničke dyrbi postajenje we wutro-bje bycz: Tvoje słowo, Anjeze! To dobudze a budze pomhacz. To jeničke postajenje w duschi: ja chzu. Sdžež je nóz pschischka, dyrbi s ranjom tón Anjes pschitč. Njedyrbjalo tvoje kšchesczi-jansle štučowanje zohnowanje pschinjescz? Njedyrbjal ty Božu hnadu jaežucz? Duž do přědka s wěrazym: „ja chzu!“ Tak pschidže zohnowanje.

2. Pětr dže do hłubokojeze. Bohate zohnowanje jeho pokhila. Wón njeje hordy na swoje šbože, ale ponižny pschi tej hnadze. Sdyž ho hycz rostorhne, rostorhne wón šam swoju wutrobu. W swowowym widži wón to smyškorne. Bohate nalojenje budze jemu napominanje, sa Jesukom hicz, jemu pschikluschecz ja wschitke čzaby. Tcho dla wón praji: „Anjeze, dži wote mnje won; pschetož ja hym hrěschny čłowjek. W džiwje Jesukowym, kotryž wón jagnje pošna, blyščezi ho wuwóžaza a móžna myšl psches jeho duschu: „Som je Boži Ssyn! hweća Ebóžnik!“ A kať krašnje klinezi potom to troščtowaze: „Njeboj ho!“ a to móžne: „Wot něč budžeš ty ludzi lojicz“, s kotrymž pokasuje do wschěch

rozhřezení ve lažanškej řeči bylo, w kotrymž mějesche so pofa-
sacž, so je Luther kaž w bibliji tak w zyrkwinych wučebach derje
wobhonjenu. Wschitzy běchu so wo jeho hřubofej bohawučzenosceži
pschekwědčili. Dženka dyrbjesche pschikahacž, so budže jako dok-
tor hřwate pišmo hřwěru a čizeže přědowacž a wučziež a wěrnoscež
schitowacž.

Wo wotpołożenej pschikahy Starlštadt w mjenje unwersitěskeho
senata (pschedstejerštwu) wosjewi, so nětko Luthera sa doktora
bohawučzenosceže pomjenuje. Luther bu dolhu čornu hřu-
nju (talar) wobleczeny a Starlštadt jemu klobuk (baret), kaž jón
jenu wučzeni noschachu, štaji a tež šloty, wot šhurwjercha darjenu
pjeršcežen na porst tykny. (Lutherowy doktorski talar a baret štaj
še pola našich ewangelskich duchownych hacž do dženšnišeho
dnja w jich zyrkwinskej drascže wobthowalaj.)

Tak bu Luther i doktorom. To bě tehdy wošebita čzesč.
Schtož ju dosta, mōžesche hěbi na to něšto wjedžecž, so widžecž
dacž a rasnišcho wustupowacž. Tež Luther hěbi bōrny hřowu nowu
dostojnoscež wažesche a so rad doktor bohawučzenosceže mjenowajše.
Wōdžišcho je w teje čzesceži Božu wjedžazu ruky spōsnał a prajil:
„Zadny dobry škutk so je hāmšneje mudrosceže nještane; tak hu
tež nic k wučerštwu čzahnyli.“ Jako doktor mějesche nětko prawo
jenu Bože słowo wučziež a je psched wyškofimi a niškimi šakitacž.
Wōn to tak derje na wyškofej šchuli we wukładowanju pšalutow
a listow na Romškich, Galatškich atd. kaž w zyrkwi čzinjesche.
Wōsłucharjow mějesche dojež, a to bě hjes džitwa, pschetož jeho
wučba bě nowa, a šindowazy jeho rad hřyhachu, wōn jim tež
lažanške słowa derje šněmeži.

Dostojnoscež, Lutherej i nowym titulom špožčena, jeho we
wustupowanju sa wučzby, kiž bě w bibliji sa prawe spōsnał, šnuži-
teho čzinjesche a bēšche jemu i podpjeru pschi wosštajenjach i psche-
čzinwiškami, dokelž mōžesche so na to powolacž, so je psches doktor-
sku pschihahu šwjajany, wěrnosceži k dobyčju pomhacž. Hacžruuje
pak bēšche wjazy šhroblosceže dobył, dha tola hordy njebu. Psched
hřowim Bohom šhudy hřěschuik a njewužitny wotrocžk šawosta.

Wy so nad jeho doktorskej čzesču šobu wješelimy, dokelž
je wona w Božej ruzy hřědk byla, kiž je jeho unšowal so hlu-
bje do biblije šadželacž a spōsnačž, so so našcha šbōžnoscež
w Romje pytačž nima, ale w lišceže na Romškich, kiž wo
prawoscežinjenju psches wěru řeči. Wy młodemu
doktorej bohawučzenosceže pschihlošujemy, hdyž praji: „Ša so
wješelach, dokelž so mi z hře hřwate pišmo a hāmō
njebje wotewri.“

J. K.

Pschiwěra abo wěra?

III.

Na dwōrnisheču. Wojerški čzah je hotowy, so by wotjěl.
Je kopaty młodnych wojakow, kotřiz k přěnjemu rasej domišnu wo-
pušceža, so bychu do pola wučzahnyli. Wofna a durje hu polne
młodnych woblicow. A hdžež wjazy hacž wobliczo wuhladašch, so
dohladašch, so je luboscež młodeho wojaka wupřichila i nalětnimi
kwětkami domišnu. Hdž jini do woczow pohladašch, wuhladašch
tam šhutnoscež dželenja, powodžetu i wješelom šahorjenja, teho
šahorjenja, kotrež w přěnim čzahu wulkeje wōjny i kōždym čzahom
šobu do pola jědžishe.

Tam, k temu jenu wofnu pohladaj! Čzerštwy młodženz
tam štaji, pschenu i kwětkami. Wōn hlada i wofnom won a
hlada se šwojimatj dobrymaj wōčškōmaj do lubeju wōčškōw šwo-
jeje maczerje, kotraž tam psched wofnom štaji. Mało słowow hěbi
prajitaj. Š jeju słowow pak kaž i jeju wōčškōw řeči to jene pra-
schenje: „Wuhladamoj so šašo? Hdž so šašo wuhladamoj?“ a to

jene pschecze: „Na šahowohladanje, da-li Wōh, w domišnuje a
w mērye!“ A ruky hěbi šawdataj šašo a šašo!

Čzah dyrbi wotjēcž. Durje so lažinjeja! Š wofnom won
hijceže jene rukusawdacze! Šhlyš so ronja maczeri kaž hřnej,
hřlyš lubosceže a hřlyš dželenja. „W Božim mjenje!“ Na šašo-
wohladanje!“ „W Božim mjenje!“ tak klineži i wobaju rta.
Čzah jědže. Šiwaja tu, šiwaja tam! Čzah šhwata i dwōrnisheču,
i mēsta, a šhubja so i woczow maczerje po pueču do Šranzowisheje.

* * *

Domach w masej wjeszy wo jštwje pschi blidže hědži macž.
W šchepotazymaj rukomaj džerži list a čžita se hřlyšowazymaj
wōčškōmaj list hřowjeho šyna a wojaka. „Luba maczerka!“ tak
wōn pišche, „Džakowano Bohu, hřny hijceže štwowy a čžity! Špo-
minam pschezo na tebe a na lubu domišnu. Šo bych tola tebe a
ju šašo wohladał, sechze-li to Wōh! Šy tola hijceže štwowa?
Wuproscham hěbi to pschezo i nowa wot Boha.“ „Šaj, mōj luby!
A ja wuproscham wot Boha, so hřněka tebe šašo wohladačž w do-
mišnu!“ Tak macž, ruzy škožo, rjekny, a hřlyš po hřlyš so ji roni.
„Daj to Wōh luby šnyes! Do jeho rukow tebe porucžam.“

* * *

Mašynu. Pschi wofnuje hědži macž. Psched njej list! Wona
njecžita. Šhlyšenej ruzy jej šchepotatej, hřlyš so ronja' Macž
płacze! Š dyrkotazymaj hubomaj šchepze šašo a šašo to jene
šłowo: „Šhubjenu! Šhubjenu!“ A šašo: „Mōj Šerman
šhubjenu!“

* * *

Hody. Šsamaluka hědži, špěwarške w rukomaj, macž pod
božodžěšowym ščtomikom. Na špěwarškich leži list i Šranzow-
škeje. W nim je pišane, so je tam něhdže jedny jaty towaršch
šhubjacho wōjowarja a šyna prajil, so je tutōn padnył, so je
morwy. „Šnyče, daj wěštoscež, daj wěštoscež!“ macž šdychuje. „Daj
wěštoscež, njech tež je morwy! Dha bych tola wjedžala jeho šho-
waneho pola Tebe!“ — Maczerny ert wotnjejknje, doniž tak bo-
lostuje, kaž to jenu maczerina wutroba a maczerny ert šdychowacž
mōže, psches hodowmu drje, tola přōidnu jštwu njeklineži: „Mōj
šynu, mōj luby šynu!“

* * *

Jutry na kerchowje tam štaji macž pschi rowje, kotryž šhowa
jeje mandželskeho. Wěnzaj je na njōn položila. Wōdli so; płaka;
rjeknje: „Dwōj row, mōj luby Šermano, pschicž njemōžu. Tam
wōnkach w rošišelanych pschěrowach wotpocžuje twoje čželo, to
mi wot granaty rostohane. Duž pohladaj i wyškofesceže dele!
Ša tebe a ša nanka, pschdu nankowy row! Nanko, ty majš jeho
nětko hižo pschi hěbi! Ša hřym hijceže tu dešchak!“ Do myšlow
podmurejena štaji dolho macž. A tola wšchak!“ tak hřlyšich šašo
jeje hřōž, „A tola wšchak so tebi džakuju, mōj Wōtče, so hu mi
wěštoscež dał, njech tež šrudnu wěštoscež. Tōn šhubjenu je tola nětk
namakany a pola tebe derje wukhowany, daj temu šranjenemu
čželu w zusej esmi dobry wotpocžink! Wōn je hěbi tam i tymi
druhimy padnjonymy psches pschelatu kreš tu zusu šemju po-
šhwjecžil ša hřwatu šemju. Tam wōn najrješišcho šp, doniž ty,
Božo, naš wšchěch nješbudžišch na tym jnym dnju!“ Šso po-
klastje wupšewa hijceže modlitwu a wotendže dom k šwojenu
ratarškemu dželu, so by jo, njech tež hřuboko žarujō, došonjala
w tej trošcht a mēr dawazej wěštosceži, so štaj mandželski a hřny wu-
šhowanaj wšchej štyškōsceži teje žadlaweje, mōrdarškeje wōjny.

* * *

W šnyje. Šola maczerje je wopyt; bratr je pschihchoł. Kēcži
so wo wōjnyje. „Njebny to mōžno bylo, so by tež twōj Šerman
hijceže ras i jatby pišak?“ so bratr prajcha. „Šak to tola

rěčijich! Wěm tola 34 lěta hižo, jo je w tej wulkej bitwje padnył. Haj, hdy by mi ty to pol lěta prjedy prajil, hdyž bě šubjenty, bych rad prajila, jo je to móžno, a jo so nadžijam, jo hiščeže pišče. Tola nětk wjaz níz! „Ssym jeho j nanam Bohu poručžika.“ „Na pak“, bratr rjekny, ujebych žebi toho tak wěsty był. Jednu tola wšchelatého šlyšči!“ „Do wšchat!“ šotra wotmolwi, „ale tamny towaršich tola pišasche, jo je jeho moweho, je žmjerťny mi ranami, namakal, a to je nětk hižo pišes lěto! A ja žym so nětk j tym trošchtowala.“ „Do wšchat wěm“, bě bratrowe wotmolwjenje, „tola něšchtu chzu eži tola prajicž.“ Wacž pšchoběhnuje hroša: hdyž so prajcha: „Něšchtu!? tola níz něšchtu wo mojim Germanu!“ „Haj“, snapšchecžiw bratr, „Něšchtu wo twojim Germanu! Pola Róžkarjez je herbowane blidko klapalo, a na to moje prajchenje, hacž je twój German hiščeže žiwu, je wono haj, klapnyto.“ „Ale Gusta!“ wuwola šotra, „kajke mi tola rěčijich!“ „Sylšy rouja so jej po lizomaj. Tak pak bě!“ bratr wobkrucža. „A tež, jako so prajdach, hacž so German domoj wróczy, klapny to blidko haj!“ A to je jene žyle prawe blidko, je herbowane ma tsi nobi a je šklepane!“ „Gusta! Gusta! njenacžiti mi tajkich džiwnych myšlow a tajkich nowych staroščow!“ šotra bološčiwje šawola. „Do tola tež nochzu!“ džješche bratr. „Chzu eži jenož nadžiju šažo dacž; a tajke herbowane blidko móže eži potajne a pšchichodne wězy šjewiez; to je moje mēnjenje!“ „Mój Božo! jchto mi tola rěčijich!“

* * *

Na kerchowje pšchi rowje kleeži macž w žuěny. Sylšy jej macžera rubičkwo a žuěh. Ruzy štyknuje. „Schtu mam ežimež?! Wostacž pšchi tym, jchtož bě mi tak wěste? Abo dyrbytu wěricž, jchtož bratr praji?“ Šažo mjeleži a plaka, a šdychuje: „Šnježe Božo, pomhaj mi a daj mi tón mēr šažo! Na chzu wěricž!“

* * *

Demach ša blidom, ša kotrymž bě tak někotry krócz žydała j mandželskim a žynom, žedži macž. Na blidže biblija a špěwarške. Wacžernej woeži njehladatej ani do biblijje ani do špěwarškich, hladatej do daloka. Neje myšle du žwoje pueče: pobudu w rostšelanym pišchěrowje w Franzowškej, pšchobnywaju pola Germanoweho jachho tewarscha; žu tu domach ša blidom, kwatataj won na kerchow; džjeja k Róžkarjezom ša herbowane blidko; popošbėhaju so horje k njebjekam, pytajo ša mandželskim a žynom, pytajo tón blecž, hdžez bychu šažo mēr a pokoj namakate, wone, te myšle, tak džiwne. tak njeměrne, tak bološne, tak ežwilowaze. Wól ju pšchemja! Šlowu štožiwjchi na ruzy nad bibliju štyknjenej placže macž horzo. „Šnježe Božo!“ tak klineži pšches jstwu, „Šnježe Božo, pokaz mi tón pueč, tón prawy pueč!“ — — —

Luther a džecži.

Mašch Luther je wo džecžoch šezėhowaze rjane šlowa rěčak: Wone žu žiwe tak bješe wšcheho a we ežistoseži, bješ nastorka we wěrije; wone žu we wěče mjele bóle wucžene dyžli my stari norojo; wone wěrja bješ dorěčowanja a dwělowanja, jo je Bóh hnadny a jo je po nitym žiwjenju jene wěczne žiwjenje. Wone žu bješ starošče; Bóh špožča jim hnadu, jo wone radšcho wišchnje jedža dyžli pjenješy lieža, a jo je jim rjane jabtko lubšche, dyžli šlotak; wone so njeprajšcheja, jchto žito placži, pšchetož wone žu žebi we žwojej wutrobje žyle wěste, jo budža so najěšez mōž. Bóh, kotryž jim stawy a žiwjenje tak rjenje a pěknuje štwori, chze je tež šdžeržecž a šeziwicž. W kōždym džecžatku je, prjedy hacž so narodži, hižo jeho wěsty džel šwěščený a pšchihotowaný. Pišmo a pšchigłowo duž prajitej: „Ežim wjazy tych džecži, ežim wjazy teho šboža.“

S pola.

3. Š Franzowškej pišche młody šerbški wojak dženi 24. junija takle: „Njedžela je dženska! Šražny to wječor wontach. A šažo to njedžela wontach w nješchecželskim kraju! Haj, jene wopravdžita njedžela, jednu prawy žwjaty dženi bě tutón dženi ša mije. Bě mi tola móžno, jo dženska šažo ras w jenej Božej šlužbje pobych! Žuta džješche k wutrobje a bě k lutemu žohnewanju. Šdyž tak dotho wjazy šlowo žiwjenja šlyšchal nješby, nastawa eži w jenym to požadanje, jo by ras šažo šcho! a so wobdželit pšchi šhromadnym modlenju, proščenju a džakowanju pšchod tym Bohom, kotryž naš wodži a kotryž naš tak husto džiwuje wumōže a wukhowa. Mašcha Boža šlužba wotně so w jenej kražnej šahrodže. Bólny duchowny mjješche ša tekst to šlowo: „Wšchitku waschu staroščez ežiwicže na njeho, pšchetož wón so ša waž štara!“ (1. Pětra 5, 7.) Šswjaty Pětr pišče tuto šlowo tym šchesežijanskim wožadani, pod šhěžorom Šerowom pšchesežehany. Haj, tuto šlowo hodži so derje do tuteho šrudneho čaža, hdžez ma tola kōždy tych staroščow dejež, wožebje eži ženjeni mužojo, kōšiz tu wontach šobu ša derjehicze wōtzneho kraja wojuya. Boh tón šnješ chžyl j tutej žakosežu bōrny šouza cinicž! Wiy kaž wy w šubej domišnje wchžewy wštwawacž, jo njebychny jeho wo to prošyli —.“

Se Šerbow, ša Šerbow.

Na „Wóžmužowej horje“ wotněje so, da-li Bóh, njedžela, dženi 8. julija, popoldnju 1/4 hodž. němška hōrška Boža šlužba. Tutu wuhotuja žebi žužodne wožady, jo bychu tak šhromadnje a wožebicže pohowječite jubilej Lutheroweje reformazije. Jednora drje to Boža šlužba, tola šažena na Bože pišmo, Lutherowe šlowa a šhěrlužche a tak wožebity šhromadny šawod do tych mitrowščow a Božich šlužbow, j kotrymž chžedža potom wožady jenotliwje šwjecžicž a dožwjecžicž tuto wulke jubilejne lěto, tak, kaž žebi to tuto lěto wulkeho jubileja a wulkeje wōjny žada.

Lutherowe šlowa.

44.

Wōžesč ty wodnu a w nozy w forežnje pšchi šarancžku žy-dacž abo hewal j dobrnyti towaršchemi baniboricž, špěwacž a wolacž a njebudžesč šprožny, dha mōžesč wšchat tež jemu hodžim w žyrkwi žedžecž a pošluchacž Bohu k šlužbje a k špodobanju.

45.

W jednorej myšli předomacž je wulki šhunjch.

46.

Na tych nježmėšch pošluchacž, kōšiz wudawaju, jo so jeno wnežne džeko hodži džeko mjenowacž.

47.

Schtōž přeni krócz na šlětku pšchidže, ničtō njewěri, kajka hroša mōže jeho pšchi tym wobjecž; tak mjele woblicžow pšchod šobu widži. Šdyž na šlětku štupani, dha na žaneho ežlowjeka nje-hladani, ale myšli, jo žu žame poštawy, fiž pšchede mmi šteja a rěčju šlowa mojeho Boha dale.

48.

Włodži ludžo so njedyrbjeli do předarškeho šaštōjnštwu poš-tajicž, šhiba so žu w šchuli so špytali šwucžowacž.

J. K.